

Proyecta'99

III Festival Internacional de Cine de Curtmetratge

Julia Pons

Mostrat al públic el potencial creatiu d'un gènere "menor" com el curtmetratge, donar a conèixer produccions de diverses escoles de cinema d'arreu del món, el seu funcionament i eficàcia com a productors de pel·lícules d'èxit i de qualitat, han estat alguns dels objectius aconseguits per la tercera edició de PROYECTA'99, el Festival Internacional de Cinema de Curtmetratges de Palma organitzat pel Centre d'Art SA NAU (on es troba l'Escola de Cinema de Balears, l'única a les illes) i dirigit per Miguel Ramón.

El certamen se celebrà del 8 al 10 d'abril als cinemes Renoir, amb bon èxit de públic; el film-sorpresa inaugural va ser *El círculo perfecto*, magnífic drama d'Ademir Konovic de producció francesa i guardonat com a Millor Pel·lícula al Festival de Tòquio 97 i Premi Especial de la Crítica a la Seminci de Valladolid; rodat a Sarajevo, relata la crueltat de la guerra a Bòsnia a través de les penúries, solidaritat i esperances trencades dels protagonistes bòsniomusulmans. La sessió de clausura, plena també, va ser molt animada: Juanma Bajo Ulloa (*Alas de mariposa*, *Airbag*) -convidat especial, membre del jurat i apassionat defensor del curt com a gènere amb valor

propi- presentà el seu curt gairebé inèdit *Ordinary Americans*, breu ironia generosa en efectes especials sobre les relacions entre cinema i violència infantil. Mostrar amb detall el que s'està satiritzant és una opció vàlida, però no evita atorgar una certa fascinació visual al tema. *Ordinary...* es rodà amb motiu de l'exitosa obra teatral *Popcorn*, en cartell ara a Londres.

Altres novetats van ser l'ampliació dels premis de dos a cinc, conferències de professionals destacats - Manuel Pérez Estremera, director de programes de Canal+ i de la càtedra de producció de l'Escola de Cine de L'Havana; Dan Schönbrodt, del Departament de Film i TV del l'Escola de Cinema d'Estocolm, i Jesús Martínez León, guionista i docent a l'Escola de Cine de Madrid, guardonat per l'Acadèmia de Televisió (sèrie *Entre Naranjos*) el 99, que donà interessants apunts sobre com construir un guió eficaç- i els cicles dedicats als films que Buñuel realitzà clandestinament als anys 30 a Filmófono, i a l'escola cubana i l'escola sueca, contrastades però amb un element comú: la forta tradició documental. L'escola sueca presentà tres migmetratges d'impecable factura visual -és una de les més avançades tècnicament-, i la cubana sorprengué per la varietat d'estils i temes, fruit de la diversitat cultural dels alumnes.

El guardonat amb l'estatueta Proyecta -una claqueta invertida en ferro i pedra obra de Ramón Ezquerro- va ser, a l'apartat principal, millor curt en 35 mm, l'alemanya *Fake*, de Sebastian Peterson, molt aplaudida pel públic, història d'amor burlesca on la parella protagonista canvia contínuament d'escenari, en un joc visual frenètic que alterna diferents formats i estils-blanc i negre, colors cridaners, spot, TV, videojocs, super8, plató amb decorats hiperrealistes, telescopi...-paròdia dels gèneres que suggereixen: gàngsters, road-movie, cinema negre, la nova onada dels 60..., Bajo Ulloa cità O. Stone com a referent. Però hi ha

un èxit europeu del 67, la txeca *Las Margaritas* de Vera Chytilová, que ja jugava el mateix joc.

En 16 mm guanyà *Merry Chrissas*, de Roberto Cibrian i Iñaki Chico (Guipúscoa), comèdia àcida amb àgils diàlegs sobre una família que representa cada Nadal una "novatada" molt particular. El guió és d'Ainhoa Alfaro. El millor guió s'atorgà a *Yul*, de Rodrigo Cortés (Salamanca), paròdia de "biopic" d'un "fill beneït" amb situacions de comicitat ben resoltes i final tràgic.

Com a millor actriu el jurat escollí la jove Irene Visedo que encarna a *Paraíso*, de Jesús Almendro i guió de Juan Fernández, una imaginativa adolescent que viu a un desguàs de cotxes, drama amb tocs de lirisme i d'humor que aborda amb delicadesa el conflicte pare-filla i la necessitat de llibertat a les relacions humanes amb un desenllaç inesperat ple de tendresa. El premi al millor actor se l'emportà José Luis Pastor per la seva esforçada interpretació submarina a *El pez*, de Miguel Ortiz, comèdia aquàtico-surrealista, amb ironies sobre la burocràcia, els psiquiatres i la bogeria, des del medi aquàtic que un home habitant d'una finca de neuròtics escull per disfrutar la jubilació. *AVioleta*, de Maria Salgado, rebé una menció especial pel personal tractament de la percepció física i emocional de la maternitat i les relacions mare-filla.

Proyecta'99 ha passat enguany a convertir-se, gràcies al reconeixement del Ministeri de Cultura, en un festival de primera categoria equiparable a altres del seu gènere com els de Granada, Elx o Cuenca, únicament en format de cine. El Festival comptà amb un pressupost de 4 milions de pessetes, dels quals només 300 mil són institucionals, del Govern Balear. □

